

Wyższy Urząd Górniczy

Planowanie przestrzenne na terenach górniczych i pogórnich

JANUSZ ORLOF

Sosnowiec 25.06.2026 r.

Prawo geologiczne i górnictwo

Dział VI

Rozdział 1. Planowanie przestrzenne na terenach górniczych.

Ustawa prawo geologiczne i górnicze

Art. 104. 1. Obszary i tereny górnicze uwzględnia się:

- 1) określając ustalenia planu ogólnego gminy;
- 2) w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2. Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu **można** sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Ustawa prawo geologiczne i górnicze

Art. 104. 4. Plan, o którym mowa w ust. 2 (MPZP), niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- 1) wykonania działalności określonej w koncesji;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Ustawa o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw z dnia 7 lipca 2023 r.

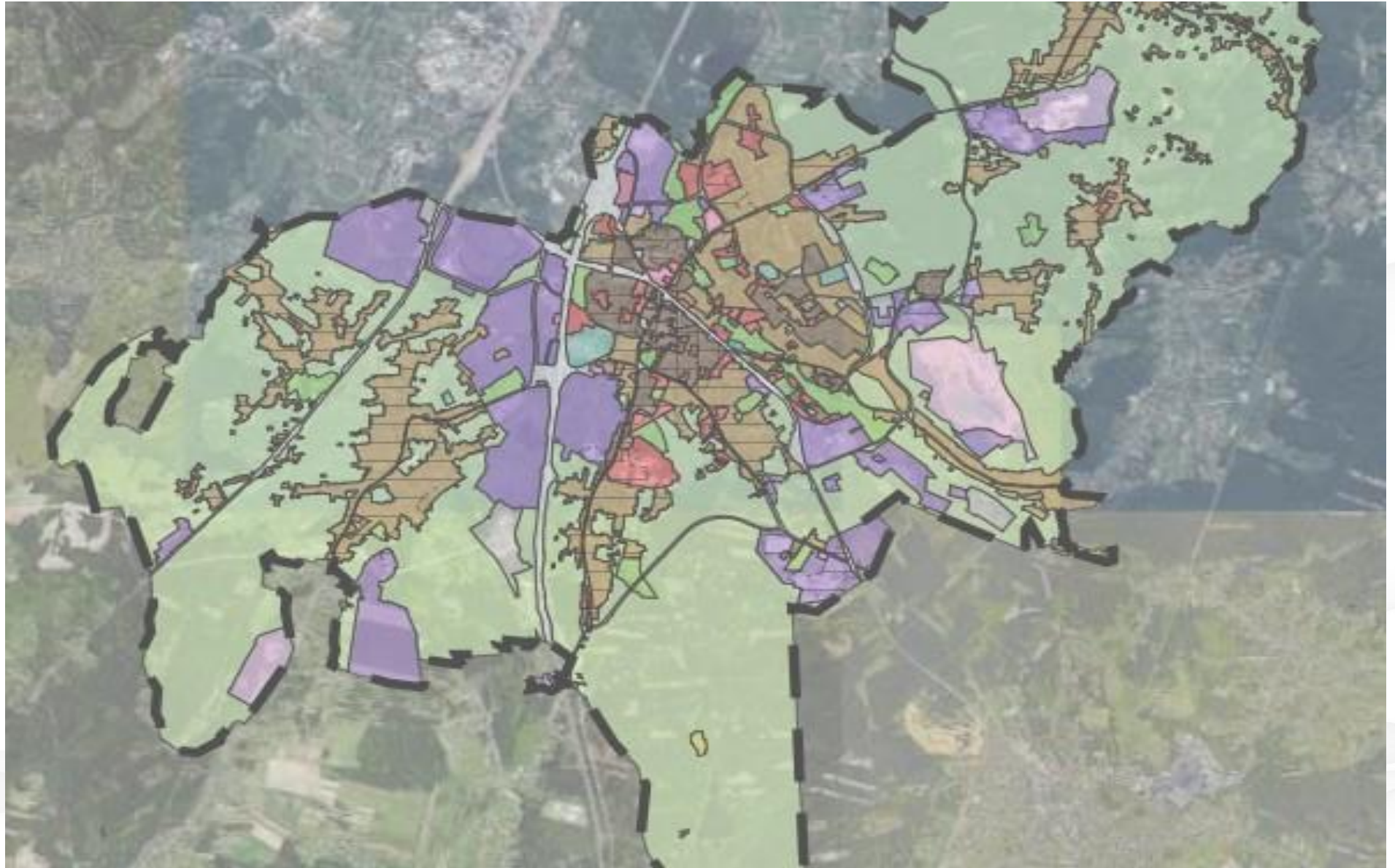
Plany ogólne gmin

**Miejscowe plany zagospodarowania
przestrzennego gmin**

**Art. 13a ust. 7. Plan ogólny jest aktem prawa
miejscowego.**

Plany ogólne gmin

Strefy
planistyczne

Plany ogólne gmin

Art. 13b. *[Elementy uwzględniane przy ustalaniu planu ogólnego gminy]*

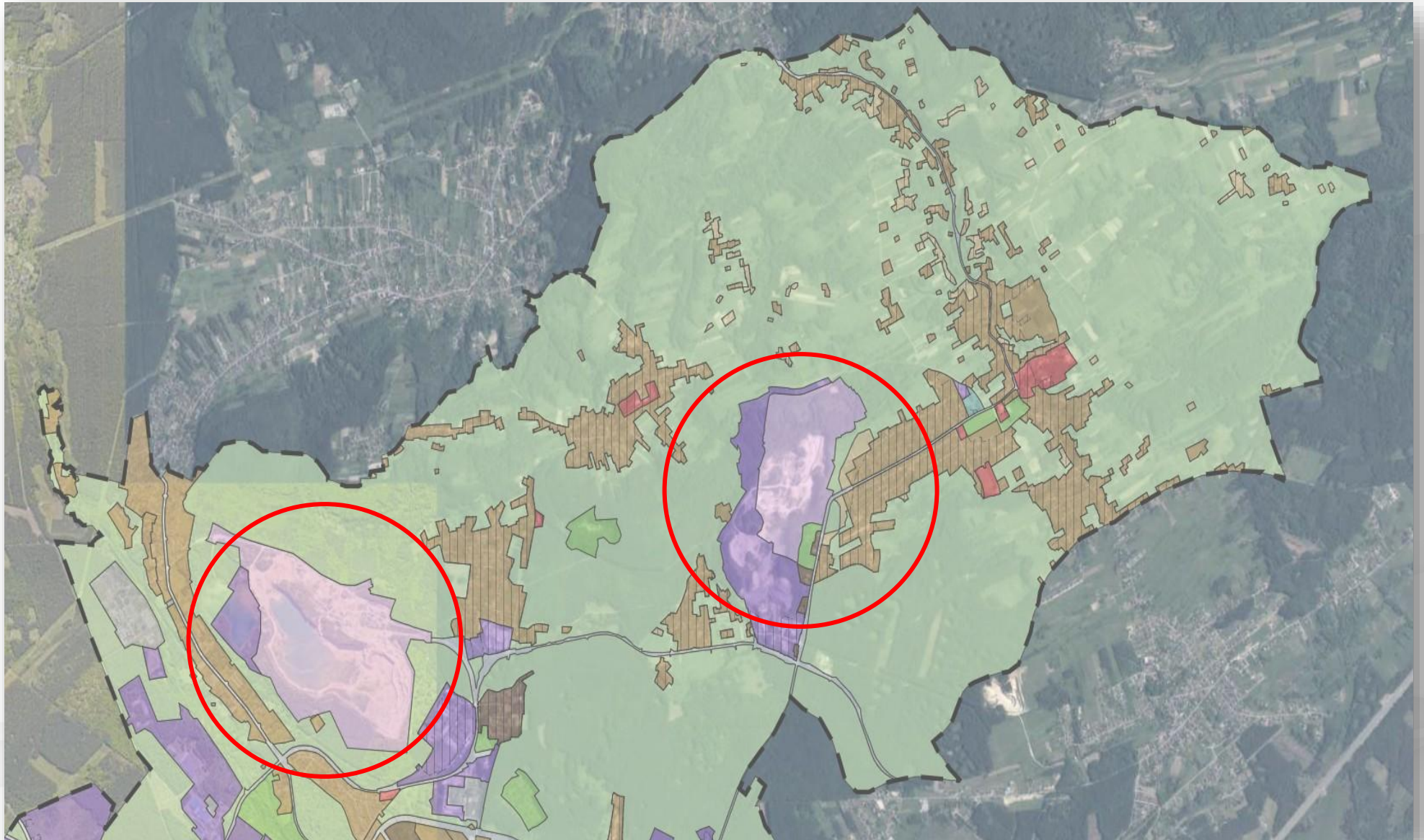
Ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności:

3) znajdujące się na obszarze gminy:

- b) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału,**
- d) tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy,**
- g) tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi,**
- h) udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji,**

Plany ogólne gmin

Strefa
górnictwa

Plany ogólne gmin

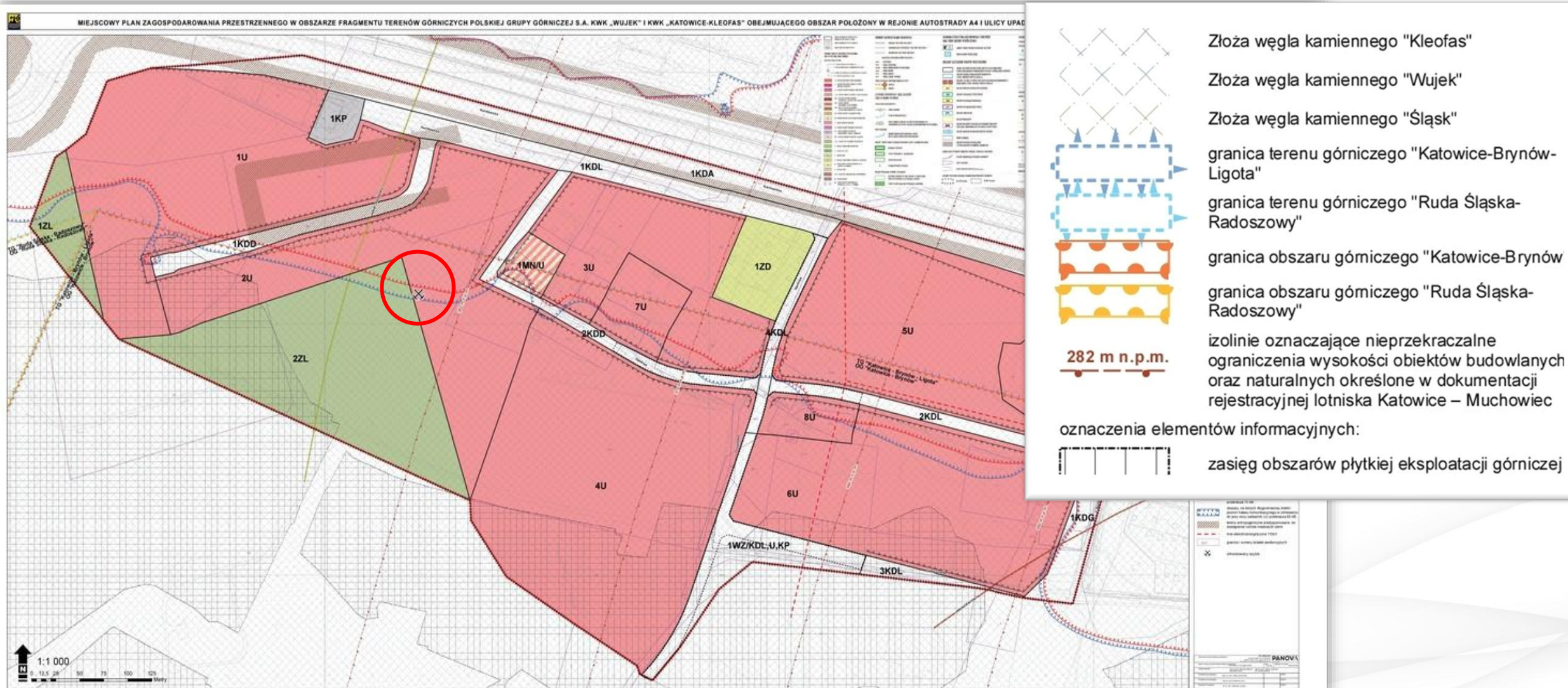
	PROFIL FUNKCJONALNY STEFY PLANISTYCZNEJ	
	PODSTAWOWY (OBLIGATORYJNY)	DODATKOWY (FAKULTATYWNY)
SG - strefa górnictwa 	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Skąd informacje i dane do MPZP ?

Klasyfikacja zagrożenia powierzchni terenu dla warunków likwidowanej kopalni „Siersza”

Na podstawie przyjętych założeń dla warunków kopalni „Siersza” przyjęto następującą klasyfikację przydatności terenu do zabudowy i zagospodarowania:

- Kategoria A** – tereny przydatne do zabudowy i do zagospodarowania bez ograniczeń (są to rejon nad eksploatacją podsadzkową i z zawalem stropu prowadzone na głębokości ponad 50 m z wyłączeniem rejonów eksploatacji pomiędzy Młoszową i Karniowicami w miejscach występowania zlepieńca myślachowickiego – tereny zaliczone do kategorii D)
- Kategoria B** – tereny przydatne do zabudowy i zagospodarowania, na podstawie przeprowadzonych badań geofizycznych oraz uzdatnione na podstawie przeprowadzonych prac podsadzeniowych i wykonanych badań geofizycznych
- Kategoria C₁** – tereny nad płytką (do głębokości 50 m) eksploatacją pokładów węgla oraz nad „Magistralą Węglową” i upadowymi, które będą możliwe do zabudowy i zagospodarowania po przeprowadzeniu badań geofizycznych (w przypadku stwierdzenia pustek) skutecznym ich uzdatnieniu.
- Kategoria C₂** – tereny nad wyrobiskami rudnymi, możliwe do zabudowy zagospodarowania po przeprowadzeniu badań geofizycznych i (w przypadku stwierdzenia pustek) skutecznym ich uzdatnieniu.
- Kategoria C₃** – rejon zlikwidowanej odkrywki węglowej w Sierszy możliwy do zabudowy pod warunkiem stwierdzenia jego przydatności na podstawie wykonanych badań geotechnicznych gruntu.
- Kategoria D** – tereny niezdadne do zabudowy, obejmujące rejon występowania zlepieńców myślachowickich (pomiędzy Młoszową i Karniowicami), po którym dokonana eksploatacja spowodowała duże deformacje nieciągłe, i także strefy zagrożenia wokół zlikwidowanych szybów i szybków. Do kategorii D należy również zaliczyć tereny, w których przeprowadzone zabawy uzdatniające okazały się nieskuteczne.

Skąd informacje i dane do MPZP ?

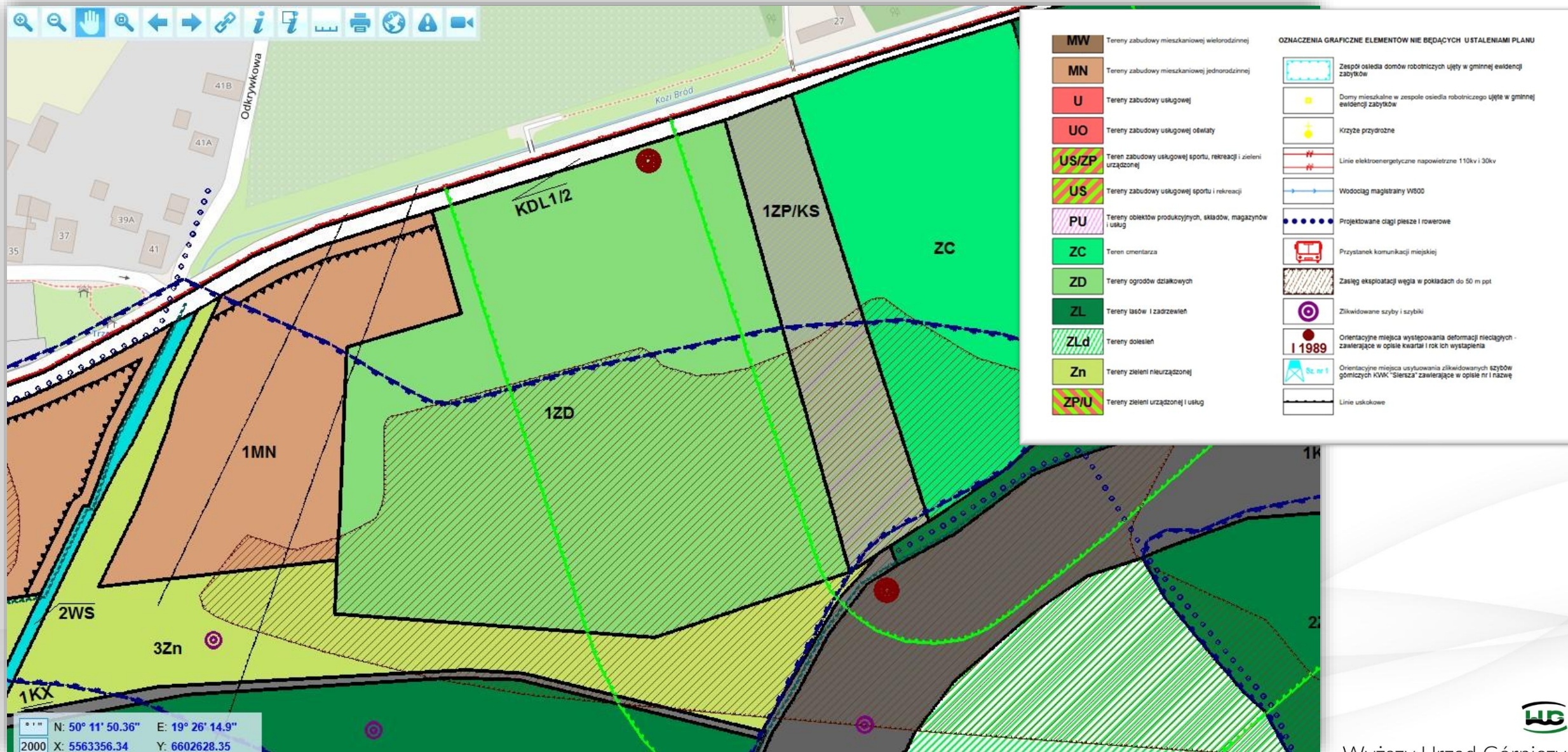

Katowice, Obroki 87

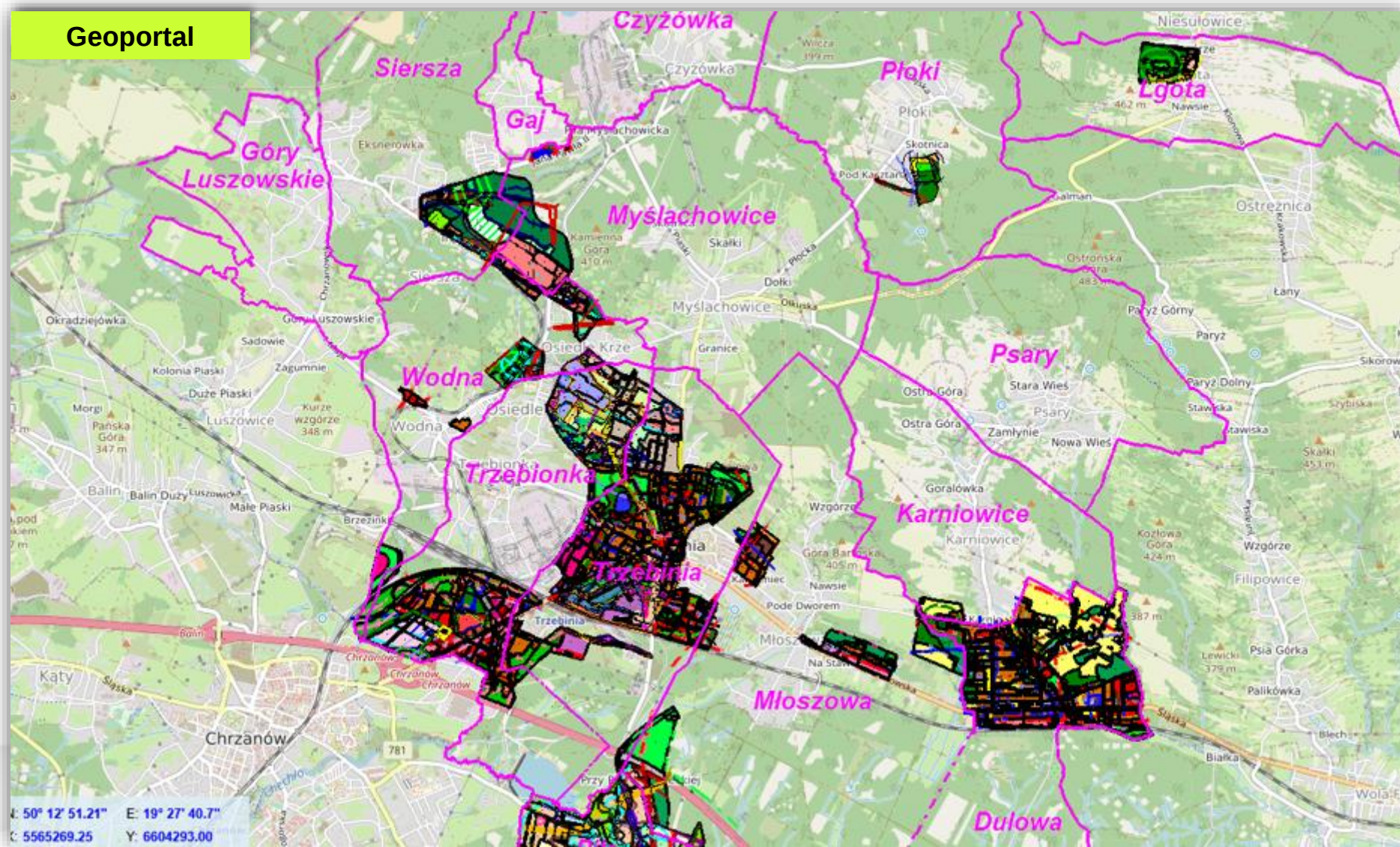

Wyższy Urząd Górniczy

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obowiązkowe elementy MPZP

Art. 15. *[Obligatoryjne i fakultatywne elementy planu miejscowego]*

2. W planie miejscowym określa się obowiązkowo:

- 7) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, **a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią**, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 9) **szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;**

Organy współdziałające

Art. 24. *[Opiniowanie i uzgadnianie projektu planu ogólnego gminy lub projektu planu miejscowego]*

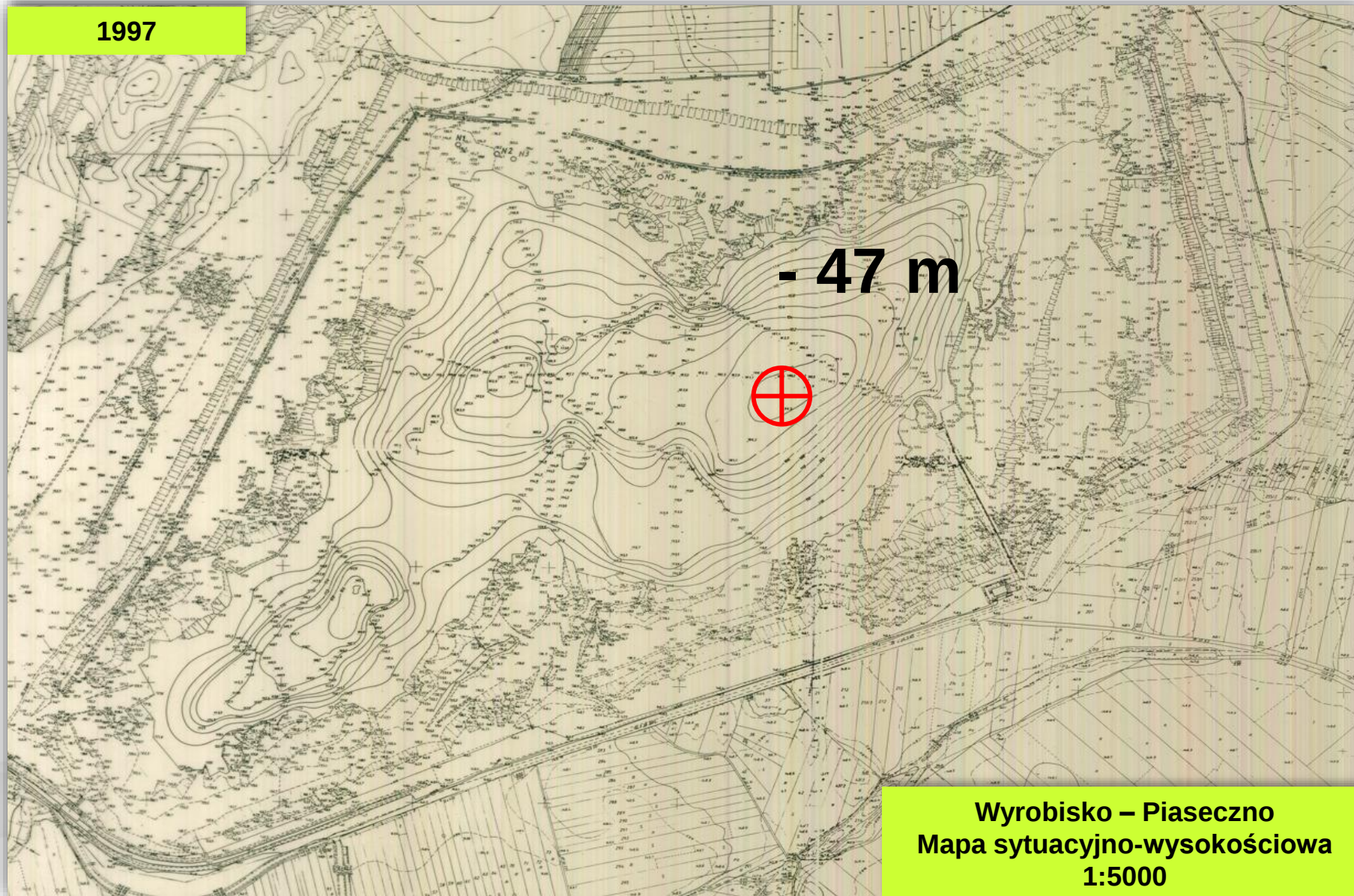
1. Podmioty, o których mowa w art. 13i ust. 3 pkt 5 oraz art. 17 pkt 6, **w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej, opiniują i uzgadniają, na swój koszt, odpowiednio projekt planu ogólnego albo projekt planu miejscowego.**

Uzgodnień dokonuje się w trybie art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), **przy czym uzgodnienia projektu planu ogólnego albo projektu planu miejscowego z dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią dokonuje się w drodze decyzji, o której mowa w art. 166 ust.5 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne.**

Z życia wzięte

Wyrobisko po zakończeniu eksploatacji

Długotrwałe obniżenie poziomu wód podziemnych

Podsumowanie i wnioski

Planowanie przestrzenne na terenach górniczych i pogórnich powinno opierać się na ścisłej współpracy organów samorządowych z przedsiębiorcami górniczymi.

Właściwe zagospodarowanie terenów pogórnich wymaga pozyskania danych na temat skutków zakończonej działalności górniczej z wszelkich możliwych źródeł, jeszcze przed etapem prac koncepcyjnych.

Towarzyszące eksploatacji górniczej długotrwałe obniżenie poziomu wód podziemnych powinno stanowić ważną przesłankę do podejmowania racjonalnych decyzji w zakresie planowania przestrzennego.

Wyższy Urząd Górniczy

Planowanie przestrzenne na terenach górniczych i pogórnich

Dziękuję za uwagę

Sosnowiec 25.06.2026 r.